

Autoreferat

1. Imię i Nazwisko: ks. Dariusz Włodzimierz Smolarek

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

V 1993: dyplom muzyka w specjalności organy uzyskany w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Łodzi.

XI 1998: stopień magistra muzykologii uzyskany w Instytucie Muzykologii, Wydział Teologii, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie.

Tytuł pracy magisterskiej: *Nowe śpiewy liturgiczne w polskich śpiewnikach wydanych po Soborze Watykańskim II. Styl i forma.*

Promotor: ks. prof. dr hab. Bolesław Bartkowski.

VI 1999: *Diploma Licentiae*, Universitas Catholica Lublinensis Facultas Theologica, Licentiatatus in Musica Sacra.

II 2001: Zaświadczenie ukończenia IV Edycji Kursu Pedagogicznego dla Nauczycieli w ramach Międzywydziałowego Studium Pedagogicznego AMFC w Warszawie.

VIII 2006: świadectwo ukończenia Studiów Podyplomowych na Wydziale Dyrygentury Chóralnej i Edukacji Muzycznej w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

XI 2006: stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie historii – muzykologii uzyskany na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Tytuł dysertacji: *Muzykalia klasztoru pijarów w Podolińcu jako źródło staropolskiej religijnej kultury muzycznej pogranicza (XVII - XVIII wiek). Studium historyczno – źródłoznawcze.*

Promotor dr hab. Stanisław Dąbek prof. KUL.

X 2014: stopień magistra teologii uzyskany w Katedrze Teologii Dogmatycznej Pozytywnej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Tytuł pracy magisterskiej: *Teologia posoborowych śpiewów liturgicznych na podstawie zatwierdzonych śpiewników (1966–2013 r.).*

Promotor: ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk.

VI 2015: *Diploma Licentiae*, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński Varsoviae Facultas Theologica, Licentiatatus in Theologia Apostolatus.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

od 1997 do chwili obecnej: wykładowca muzyki kościelnej, prowadzenie chóru i scholi gregoriańskiej alumnów w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Pallotynów w Ołtarzewie (Filia UKSW w Warszawie), dyrygent chóru parafialnego „Cantus Firmus” przy parafii NMP Królowej Polski w Ołtarzewie.

2005-2006: ćwiczenia zlecone w Instytucie Muzykologii KUL.

2006-2008: stanowisko asystenta posiadającego stopień dr w Katedrze Polifonii Religijnej Instytutu Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

od 2008: stanowisko adiunkta posiadającego stopień dr w Katedrze Polifonii Religijnej Instytutu Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

od 2010: Kierownik Polskiej Sekcji RISM Oddział w Lublinie.

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Cykl publikacji dotyczących występowania, recepcji, atrybucji utworów muzyki instrumentalnej pochodzących z ośrodków kościelnych dawnej Rzeczypospolitej.

1. Dariusz Smolarek, *O muzyce instrumentalnej archiwów kościelnych (XVIII/XIX w.) i „Symfonii ex D” Bazylego F. Bohdanowicza (ze zbioru muzykaliów klasztoru Panien Benedyktynek w Sandomierzu)*, w: *MONODIA ET HARMONIA POLONICA SACRA Georgio Pikulik cordis donum*, red. St. Dąbek, Cz. Grajewski, Z. Kołodziejczak, K. Niegowski SDB, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego: Warszawa 2013, s. 302-320 [ISBN 978-83-7072-791-8].

2. Dariusz Smolarek, *Muzyka instrumentalna w XVIII-wiecznych kościelnych ośrodkach muzycznych*, w: *Forum muzykologiczne 2012–2013 „Musica ecclesiastica – vetus et nova”*. *Materiały z 42 Konferencji Muzykologicznej Związku Kompozytorów Polskich „Musica ecclesiastica – vetus et nova”, Opole – Nysa, 23 – 25 października 2013 r. Organizatorzy: Sekcja Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich i Katedra Muzyki Kościelnej i Wychowania Muzycznego Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego*, red. B. Bolesławska-Lewandowska, P. Gancarczyk, Sekcja Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich, Warszawa 2013, s. 7-21 [ISBN 978-83-7798-113-9]; www.zkp.org.pl/images/pliki/forum_muzykolog/FORUM2012-2013_2.pdf (dostęp 1.10.2014).

3. Dariusz Smolarek, *Muzyka instrumentalna w polskich osiemnastowiecznych klasztorach sióstr benedyktynek*, w: *Między traktatem a mową uczuć w dźwięki przemienioną. Muzyka XVIII wieku w teorii i praktyce*, red. M. Grajter, M. Nahajowski, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów, Łódź 2014, s. 29-65 [ISBN 978-83-60929-43-8].

4. Dariusz Smolarek, *Instrumental Music Repertoire of the Piarist Ensemble from Podolínec*, „Roczniki Teologiczne”, t. 62 (2015), z. 13, s. 137-176 [ISSN 2353-7272].

5. Dariusz Smolarek, *Kompozytorzy muzyki instrumentalnej zachowanej w Archiwum Opactwa Cystersów w Krakowie-Mogile. Problem atrybucji*, „Roczniki Teologiczne”, t. 63 (2016), z. 13, s. 173-202 [ISSN 2353-7272].

6. Dariusz Smolarek, *Muzyka instrumentalna XVIII wieku w zbiorach archiwów kościelnych*, „Annales Lublinenses pro Musica Sacra”, Rocznik Katedry Monodii Liturgicznej Instytutu Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, red. B. Bodzioch, R. 7/2016, nr 7, Polihymnia: Lublin 2017, s. 163-190 [ISSN 2083-0416].

7. Dariusz Smolarek, *Repertuar muzyki instrumentalnej z klasztoru dominikanów w Gidlach*, „Annales Lublinenses pro Musica Sacra”, Rocznik Katedry Monodii Liturgicznej Instytutu Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, red. B. Bodzioch, R. 7/2016, nr 7, Polihymnia: Lublin 2017, s. 191-212 [ISSN 2083-0416].

8. Dariusz Smolarek (oprac. i wstęp), *P. Benedictus [Weber] SchP, [Jan] Engel. Symfonia in C* (edycja źródłowa), Apostolicum: Ząbki 2017 [ISBN 978-83-7919-073-7].

Podczas przeprowadzania kwerend w archiwach kościelnych zwróciłem uwagę na fakt znajdującej się tam sporej liczby muzykaliów z utworami instrumentalnymi. Ten stan rzeczy zainspirował mnie do przeprowadzenia szerszych badań nad recepcją i funkcjonowaniem tego rodzaju muzyki w ośrodkach kościelnych dawnej Rzeczypospolitej. Z tej racji powstał (i nadal powstaje) cykl artykułów związanych z tą tematyką.

W swoich publikacjach zwróciłem najpierw uwagę na występowanie zbiorów z muzyką instrumentalną w Kościele Katolickim wielu krajach Europy. Pomocną okazała się baza RISM (również kościelne strony internetowe), dzięki której mogłem dotrzeć do zasobów muzycznych wielu klasztorów. Okazało się, że zjawisko jest o wiele szersze. Potwierdzeniem tego jest fakt występowania ogromnej ilości utworów instrumentalnych (szczególnie symfonie, uwertury, kwartety instrumentalne, divertimenta, sonaty) w archiwach muzycznych klasztorów benedyktyńskich i cysterskich Austrii (Archiwum Muzyczne klasztorów benedyktyńskich w

Kremsmünster, Seitenstetten, Lambach, Archiwum Muzyczne cystersów w Stams i Zwettl), Szwajcarii (Biblioteka Muzyczna klasztorów benedyktyńskich w Einsiedeln, Engelberg), państwowych archiwach Czech (kolekcje muzykaliów kapeli kościelnych, m.in. z klasztoru i szpitala bonifratrów w Kuks), Słowacji (muzykalia po zespołach pijarskich, jezuickich, z kościołów diecezjalnych), Węgier (Győr, Veszprém).

W trakcie badania muzykaliów z wybranych polskich ośrodków kościelnych (kwerenda własna jak i katalogi muzykaliów) zauważyłem, że podobną aktywność wykazywały nasze kapele działające przy świątyniach zarówno diecezjalnych, jak i klasztornych. Gromadzony repertuar wskazuje na pochodzenie z różnych źródeł. Z jednej strony chodzi o rozmaite ośrodki muzyczne reprezentowane przez kompozytorów konkretnych utworów instrumentalnych, czego dowodem jest ich różnorodność stylistyczna. A z drugiej o źródło, z którego czerpali kopiści oraz proveniencje manuskryptów. Okazuje się, że zespoły muzyczne korzystały z zasobów ówczesnej muzyki europejskiej XVIII i początku XIX wieku. Niestety wiele kapel kościelnych przestało istnieć w momencie, gdy Polska znalazła się pod zaborami. Z tego powodu spora część muzykaliów uległa zniszczeniu lub rozproszeniu. Mimo tego faktu udało się wskazać na pewne cechy dotyczące stylu jak i gatunków czy też form repertuaru muzyki instrumentalnej rozbrzmiewającej w polskich kościołach dawnej Rzeczypospolitej.

Dyrygenci i kopiści kapel kościelnych czerpali z zasobów twórczości kompozytorów niemieckich (ośrodek drezdeński, berliński J. G. i C. H. Graunowie, Ch. Schaffrath, C. Ph. E. Bach, J. Ch. Bach, C. F. Abel), austriackich skupionych wokół przedklasycznej szkoły wiedeńskiej (A. Ivanschiz, G. Ch. Wagenseil, V. Pichl) jak i klasyków wiedeńskich, a szczególnie J. Haydna (C. Ditters von Dittersdorf, L. Hofmann, J. B. Vanhal, I. Pleyel, L. W. Lachnith), czeskich (F. X. Brixi, A. Laube, A. Kammel, V. Pichl, A. Neumann) i związanych z Mannheimem (rodzina Stamitzów, A. Fils, C. J. Toeschi) oraz włoskich twórców dzieł kameralnych oraz uwertur operowych (G. B. Sammartini, Q. Gasparini, P. Anfossi, A. Guglielmi, G. Sciroli, A. Sacchini, G. Paisiello, L. Marescalchi, A. Bernasconi, C. A. Campioni). Niektórzy z nich przez pewien czas działali w Polsce (A. Neumann), a szczególnie ci, którzy byli związani z kapelą króla Augusta III Sasa i Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz teatrem operowym w Warszawie (G. Albertini, G. Paisiello, C. J. Birnbach). Inwentarze z XVII wieku wskazują, że w kolegiach pijarskich (np. Podoliniec) repertuar ubogacały utwory wskazujące na powiązania z włoskimi (A. Berrtali) i polskimi kompozytorami (M. Mielczewski, H. Wronowicz). A zachowane barokowe sonaty triowe i koncerty na skrzypce solo potwierdzają te relacje (A. Vivaldi, G. Torelli, G. Ph. Telemann, F. Pankiewicz).

Twórczość tych kompozytorów była powszechnie znana w wielu kościołach i klasztorach Europy. Przenikała również do Polski. Równocześnie w Rzeczypospolitej rodzimi twórcy

komponowali symfonie kameralne, a także symfonie kościelne. Wśród nich byli: J. Engel, M. Orłowski. B. Bohdanowicz, J. Gołąbek, M. J. Żebrowski, F. Perneckher, J. Wański, W. Dankowski. Inwentarze wymieniają najwcześniejsze symfonie J. Szczurowskiego SJ i o. H. Saaga SchP.

Instrumentalny (i nie tylko) repertuar klasztorny zasilają również utwory miejscowych kompozytorów (często zakonników). Za życia cieszyli się popularnością w swoim środowisku, a niektórzy także w pewnych ośrodkach europejskich. Wraz ze zmieniającą się stylem i modą zapomniano o nich, a dziś są odkrywani na nowo. Utwory niektórych znalazły się również w Polsce (A. Lorenziti, K. Kunstmann, W. Pankiewicz – o. Ferdynand a S. Cecylia SchP).

Kolejnym problemem była recepcja europejskiego repertuaru muzyki instrumentalnej. Próbowano dać przybliżoną odpowiedź na kwestie dotyczące dostępu do bezpośrednich źródeł, z których kopiści czerpali materiał nutowy utworów pochodzących z wyżej wymienionych centrów muzycznych.

Na pewno odbywało się to za przyczyną kontaktów pomiędzy muzykami kapel i to nie tylko kościelnych. Wydaje się, że zasób repertuarowy włoskich kompozytorów był związany poprzez kontakty z muzykami kapeli królewskiej. Również w percepcji kompozycji z ośrodka drezdeńskiego i berlińskiego pośredniczyła tutaj kapela królewska. Na ten kontakt wskazuje repertuar zespołu klasztoru cysterskiego w Krakowie-Mogile. Kompozycje twórców austriackich jak i szkoły mannheimskiej docierały zapewne poprzez znajomości polskich zakonników z klasztorami z Cesarstwa Austriackiego. Znaczną rolę pełnił tutaj klasztor jasnogórski, który poprzez kontakty z muzykami czeskimi i śląskimi posiadał znaczną część repertuaru pochodzącego ze wskazanych rejonów.

Zwrócono również uwagę na powiązania z muzykami dworów magnackich takich jak Czartoryscy w Łańcucie (Bohdanowicz), Lubomirscy w Krakowie (zakon pijarów), Radziwiłłowie w Nieświeżu.

Nie bez znaczenia były tutaj kontakty pomiędzy kościelnymi kapelami muzycznymi. Szczególnie widoczne jest to w przypadku repertuaru kapel kościelnych z Małopolski (Kraków – katedra, Kraków-Mogila – cystersi, Kraków – jezuici, Podoliniec – pijarzy, Staniątka – benedyktynki, Sandomierz – benedyktynki, jezuici, kolegiata) oraz pochodzących z terenów wschodnich Rzeczypospolitej (Lwów, Lublin). Można również dostrzec powiązania pomiędzy takimi zespołami klasztorowymi: Częstochowa-Jasna Góra (paulini) – Gidle (dominikanie) – Kłobuck (kanonicy regularni) oraz diecezjalnymi w Wielkopolsce: Poznań – Grodzisk Wielkopolski – Gniezno. Pomimo zaborów niektóre z kapele istniały w XIX wieku (Częstochowa-Jasna Góra, Gidle, Staniątka).

Wskazany problem proveniencji a także recepcji repertuaru w ośrodkach europejskich oraz polskich to tylko mały wycinek i na pewno należy podejmować dalsze badania, gdyż w moich artykułach dotknąłem jedynie utworów instrumentalnych, a należałoby przestudiować pod tym kątem również utwory wokalnoinstrumentalne.

Inne zagadnienia badawcze dotyczą atrybucji. W jej ustalaniu pomocna okazała się konkordancja bazy RISM, analiza utworu (czasem zachowanych tylko pojedynczych głosów) wraz z analizą nagrania dźwiękowego, jak również literatura leksykograficzna i bibliografia pomocnicza. Często ze zdekompletowanych rękopisów można było zidentyfikować kompozycje J. Haydna, J. Ch. Bacha, J. Adama, G. Pugnaniego, A. Guglielmiego, G. Sciorliego, A. Sacchiniego, G. B. Sammartiniego które uchodziły za anonimowe. W niektórych przypadkach udało się ustalić, że kompozycja nazwana *symphonia* była w rzeczywistości uwerturą do konkretnej opery lub oratorium.

Okazuje się również, że różne przekazy rękopiśmienne przypisują autorstwo utworu dwóm lub nawet trzem kompozytorom. Dotyczy to szczególnie utworów pochodzących z niemieckiego i austriackiego ośrodka muzycznego. Trudności dotyczą utworów F. Bendy, braci Graunów, rodziny Stamitzów, twórczości J. Haydna i jemu współczesnych z kręgu wiedeńskiego. Autorstwo niektórych kompozycji zostało przypisane tylko na podstawie inskrypcji z nazwiskiem kompozytora znajdującej się na rękopisie, gdyż brakowało ich w bazie RISM. Utwory o wątpliwej atrybucji jak i pozostałe anonimowe należy nadal badać pod kątem ich autorstwa (co zamierzam nadal czynić). W tym przypadku terenem badawczym pozostaje również twórczość instrumentalna kompozytorów polskich działających w XVIII i XIX wieku. Spora część materiału nutowego pozostaje anonimowa i może kryć utwory naszych twórców.

Różnorodność gatunkowa nazw utworów instrumentalnych zwanych potocznie symfoniemi jest również obszarem moich badań. Pod tą nazwą kryje się repertuar muzyki instrumentalnej polskich kapel kościelnych i jest on również interesujący: symfonie, uwertury włoskich oper, divertimenta, kasacje, kwartety instrumentalne – *quadro*, tria instrumentalne, duety. Niewiele jest utworów na instrumenty klawiszowe i występują najczęściej w zbiorach klasztorów żeńskich.

Różnorodność form i gatunków utworów instrumentalnych, zasięg terytorialny z którego pochodziły, czas powstawania (czas późnego baroku, styl galant, okres przedklasycyzmu, styl *Sturm und Drang* oraz *Empfindsamkeit*, klasycyzm wiedeński) wskazuje na oddziaływanie ówczesnej muzyki europejskiej na kształt repertuaru polskich zespołów kościelnych. Ta muzyka była wykonywana w klasztorach i kościołach osiemnastowiecznej Rzeczypospolitej i docierała do różnych odbiorców. Zachodzące przemiany stylistyczne w ówczesnej muzyce mogły wpływać na poczucie estetyczne u polskich słuchaczy, jak i na naszych rodzimych kompozytorów, którzy

tworzyli muzykę instrumentalną w postaci symfonii kościelnej i symfonii kameralnej. I nie można tu mówić o jakimś zapóźnieniu, chociaż niektóre utwory docierały po kilku latach, a część z nich była wykonywane jeszcze w XIX wieku.

W artykułach starałem się ukazać funkcjonowanie repertuaru instrumentalnego w ośrodkach kościelnych.

Muzyka instrumentalna to zaledwie pewna, mniejsza część repertuaru kapel kościelnych. Ocalałe muzykalia wskazują na powszechność występowania zjawiska muzykowania w ośrodkach kościelnych. W klasztorach zespołach muzycznych grali zrazu zakonnicy, ale z czasem zatrudniano świeckich, z którymi tworzone wspólny zespół. W kapelach istniejących przy klasztorach żeńskich świeccy mężczyźni grali osobno (np. Staniątki). Wśród sióstr zakonnych spotykamy również dobrych muzyków. Zakonnice muzykowały jako solistki na organach lub klawesynie lub wspólnie, zespołowo.

W trakcie badań występowania utworów instrumentalnych znajdujących się wśród repertuaru wielogłosowej muzyki kościelnej, pojawiało się równocześnie pytanie dotyczące celu gromadzenia tego rodzaju repertuaru. W niektórych artykułach próbowałem odpowiedzieć na poruszaną kwestię. Zwróciłem uwagę na posiłkowanie się zbiorami muzyki instrumentalnej w celu edukacji muzycznej jako ćwiczenia, w przedstawieniach teatralnych w prowadzonych przez zakony szkołach (szczególnie jezuiti, pijarzy). Kolejną funkcją było uprzyjemnianie czasu podczas rekreacji, posiłków, w przerwach dysput teologicznych, jak i chęć wspólnego muzykowania. Utworami instrumentalnymi witano zacnych gości, a w miejscach pielgrzymkowych również pątników. Tam też grano hejnały. I wreszcie, co było praktyką w kościołach osiemnastowiecznej Europy wykonywano symfonie przed, jak i podczas liturgii (np. *Symfonia ex A cum Offertorio* J. A. Hassego z Podolińca, *Symphonia seu Introduzzio* przed *Kyrie* z *Missa Solennis* [in D] L. Pycha z Podolińca, Mogiły i Sandomierza, czy *Sonatae pro Processione* M. J. Żebrowskiego z Jasnej Góry).

W repertuarze kapel kościelnych znalazły się również tańce. W klasztorach były używane w trakcie przedstawień teatralnych. Zdarzało się, że instrumentalisci kościelni grali te kompozycje również na zabawach i w karczmach.

W cyklu przedstawianych artykułów podjąłem się ukazania szczegółowego repertuaru muzyki instrumentalnej kapel muzycznych sióstr benedyktynek z Sandomierza i Staniątek, cystersów z Krakowa-Mogiły, pijarów z Podolińca, dominikanów z sanktuarium w Gidlach. Nie omieszkalem też wskazać na ten zasób pozostały po innych kapelach kościelnych (np. jasnogórskiej z Częstochowy, z kościołów diecezjalnych) oraz wzajemnego powiązania repertuarowego.

Zrekonstruowałem jeden z utworów instrumentalnych (*Symfonia in C*) pochodzący ze zbioru

rękopisów po byłej kapeli muzycznej pijarów w Podolińcu. Jest to przykład ukazujący twórczość rodzimą, a jednocześnie – pomimo istnienia dwóch odpisów tej samej kompozycji – wskazujący na problem autorstwa,

Ze względu na szczupłość miejsca w wydawanych publikacjach byłem zmuszony do ograniczania moich artykułów tylko do istotnych spraw. Przedstawiony, powiązanych ze sobą tematycznie cykl artykułów stanowi pewną monografię o recepcji i funkcjonowaniu muzyki instrumentalnej w ośrodkach kościelnych dawnej Rzeczypospolitej (XVII-XIX wiek). Na pewno jest to dopiero tylko pewien początek, niemniej wskazujący drogę do dalszych badań dotyczący recepcji i roli muzyki instrumentalnej w życiu kulturalnym społeczności polskiego Kościoła dawnej Rzeczypospolitej, które zamierzam kontynuować.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych (artystycznych).

Moja działalność naukowa jest związana z badaniem źródeł muzycznych, pochodzących szczególnie z ośrodków kościelnych Polski oraz Europy Środkowej. Dotyczą one muzykaliów po kapelach klasztornych i kościelnych z okresu od XVII do XIX wieku. Niektóre moje zainteresowania badawcze obejmują historię muzyki kościelnej oraz problematykę powiązania muzyki z liturgią Kościoła w XX wieku.

5 a. Prace poświęcone źródłom muzycznym

Moje prace nad źródłami muzycznymi rozpocząłem podczas pisania pracy doktorskiej. Jej spore fragmenty znajdują się w artykułach (II. B. 3, II. B. 4, II. B. 13, II. B. 14, II. B. 17). Zainteresowania źródłami z kręgu pijarskiego zaowocowały wydaniem katalogu muzykaliów pochodzących z Podolińca (II. C. 1). Wtedy zapoczątkowałem współpracę z Centralną Redakcją RISM we Frankfurcie nad Menem. W tym celu z pracownikiem RISM p. Iwoną Babioch odbyłem kurs obsługi programu służącego do katalogowania rękopisów i druków muzycznych „PICADO”.

Wyniki z badań źródeł ukazały się w artykułach o polonikach w zbiorach popijarskich (II. B. 1.), mecenacie muzycznym Lubomirskich (II. B. 6.), kompozycjach S. F. Lechleitnera (II. B. 2, II. B. 7), osiemnastowiecznych utworach ku czci Trójcy Przenajświętszej (II. B. 8), stylu koncertującym siedemnastowiecznej kapeli pijarów (II. B. 10), kulturze muzycznej klasztorów pijarskich znajdujących się na terenie dzisiejszej Słowacji (II. B. 16), śpiewnika „Cantus Catholici” (II. B. 18).

Publikacja (II. B. 12) jest wynikiem studiów nad źródłami dotyczącymi twórczości oratoryjnej w siedemnasto- i osiemnastowiecznym Rzymie.

5 b. Wydania źródłowo krytyczne

Bezpośrednia praca z rękopisami zawierającymi osiemnastowieczne utwory muzyczne dała w rezultacie rekonstrukcje 6 partytur. Trzy edycje źródłowe dotyczą utworów pochodzącego z Austrii, a działającego w Polsce w I połowie XVIII w. kompozytora S. F. Lechleitnera, które ukazały się w Wydawnictwie Uniwersytetu w Ružemberoku (Słowacja) w ramach projektu Unii Europejskiej (II. C. 2, II. C. 3, II. C. 4).

Kolejnym tematem badawczym związanym ze źródłami w ramach projektu Instytutu Muzyki i Tańca (IMIT) „Muzyczne Białe Plamy” było: „Przygotowanie do wydania poloników muzycznych znajdujących się w rękopisach pochodzących z klasztoru pijarów w Podolińcu. Krytyczna edycja źródłowa utworów osiemnastowiecznego polskiego kompozytora Leopolda Pycha”. Efektem tej pracy było opracowanie edycji źródłowej partytur z trzema utworami działającego u dominikanów we Lwowie kompozytora (II. C. 5, II. C. 6, II. C. 7).

Powyższe sześć edycji źródłowych ukazało się również w ramach działalności założonego przez mnie Lubelskiego Oddziału RISM. Pragnę zaznaczyć, że obecnie uczestniczę w kolejnym projekcie IMIT-u „Muzyczne Białe Plamy” VI edycja w rekonstrukcji 3 partytur: „Przygotowanie do wydania utworów znajdujących się w rękopisach pochodzących z Archiwum Opactwa Cystersów w Krakowie – Mogile. Krytyczna edycja źródłowa utworów osiemnastowiecznych polskich kompozytorów: pijara o. Justa Franciszka Caspara (o. Justus Joseph a Desponsatione BMV) i Szymona Ferdynanda Lechleitnera”. Projekt zakończy się 30.06.2017 roku (II. C. 9-11).

Moje doświadczenie w edytorstwie nutowym wykorzystałem w opracowaniu zbioru pieśni pallotyńskich. W tym przypadku zebrałem te śpiewy z różnych źródeł, przepisałem oraz uzupełniłem wiadomościami o autorach melodii oraz tekstów. Dokonałem tego w ramach jubileuszu 100-lecia istnienia mojego zgromadzenia Księży Pallotynów na ziemiach polskich (II. C. 8).

Podsumowując moje zainteresowania pracy na źródłach pragnę podkreślić, że zrekonstruowanie i wydanie nut w postaci partytur, a także artykuły naukowe są poświęcone utworom mało znanych kompozytorów i ich postaciom. Również te edycje przyczyniły się do realizacji koncertowych, a nawet zarejestrowania tych kompozycji na płytach CD.

5 c. Hasła Encyklopedyczne

Na prośbę redakcji Towarzystwa Naukowego KUL napisałem 11 haseł (9 biograficznych i 2 rzeczowe) do *Encyklopedii Katolickiej KUL* (II. B. 21. 1-11). Ta praca wiązała się z przestudiowaniem dostępnej na ten temat literatury w różnych językach.

5 d. Publikacje o muzyce sakralnej, kościelnej i liturgicznej

Moje zainteresowania badawcze dotyczą również muzyki liturgicznej, tej dawnej jak i nowej. Dlatego też niektóre artykuły dotyczą teologii współczesnych śpiewów liturgicznych (II. B. 5, II. B. 15, II. B. 20) oraz ich twórców (II. B. 19). Również formacja muzyczno-liturgiczna była tematem artykułu (II. B. 9) jak i referatu (II. I. 16). Swoje rozważania teologiczne poświęciłem oratorium J. S. Bacha (II. B. 11)

* * *

Po obronie pracy doktorskiej od roku 2006 wzięłem czynny udział w 16 konferencjach i sesjach naukowych, w tym w 5 międzynarodowych (II. I. 1-16) . Dwie z nich odbywały się na Słowacji. Jako członek IAML (III. H. 1) brałem bierny udział za granicą w czterech Międzynarodowych Konferencjach tej organizacji (Neapol 2008, Amsterdam 2009, Wiedeń 2013, Rzym 2016). Na konferencję w Wiedniu (2013) zgłosiłem swój referat (nie został przyjęty z powodu dużej ilości prelegentów). Z dwóch konferencji napisałem sprawozdanie (II. B. 23. 1-2). Jako słuchacz brałem również udział w XII Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotekarzy Muzycznych i III Ogólnopolskiej Konferencji Fonotek (Gdańsk 4-6.11.2009).

W ramach współpracy z RISM założyłem Oddział Polskiej Sekcji RISM w Lublinie przy Katedrze Polifonii Religijnej Instytutu Muzykologii KUL. Dwukrotnie (2010) uczestniczyłem w szkoleniu obsługi programu komputerowego „KALISTO” służącego do katalogowania rękopisów i druków muzycznych. Kurs w Bibliotece Narodowej przeprowadził przedstawiciel Centralnej Redakcji RISM we Frankfurcie n. Menem, p. Guido Kraus.

Ponadto od roku 2012 przynależę do Sekcji Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich. Jako wykładowca muzyki kościelnej w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Pallotyńców w Ołtarzewie od roku 2001 jestem członkiem Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych i co roku biorę udział w corocznych konferencjach tegoż stowarzyszenia (III. H. 2-3).

Recenzowałem 5 zbiorów nutowych edycji źródłowych, wydanych na Słowacji przez Katedrę Muzyki Uniwersytetu Katolickiego w Róžomberku (III. P. 1-5).

W ramach prac dydaktycznych w Instytucie Muzykologii KUL prowadziłem zajęcia z analizy muzycznej muzyki instrumentalnej, propedeutyki muzykologii, wprowadzenia do metodologii muzykologii, czytania partytur, historii muzyki renesansu, historii form i gatunków muzycznych. Dwukrotnie zorganizowałem ze studentami IM KUL wyjazdowe ćwiczenia do Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu, gdzie przeprowadziłem kurs odczytywania informacji z osiemnastowiecznych rękopisów muzycznych i zapisywania ich na kartach RISM. Dwukrotnie zorganizowałem spotkania studentów IM KUL z mieszkającą we Francji polską kompozytorką

Marzeną Komstą. Byłem promotorem 3 prac licencjackich, 5 prac magisterskich, zrecenzowałem 3 prace licencjackie i 2 magisterskie.

Dydaktyką muzyczną zajmuję się od roku 1997 także w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Pallotyńców w Ołtarzewie (Filia Wydziału Teologicznego UKSW w Warszawie), gdzie prowadzę zajęcia z muzyki kościelnej i emisji głosu. Równocześnie dyryguję dwoma zespołami śpiewaczymi: kleryckim „Schola Gregoriana” oraz złożonym z osób świeckich i alumnów seminarium Chórem Parafialno-Seminaryjnym „Cantus Firmus” przy kościele i parafii p.w. NMP Królowej Apostołów w Ołtarzewie (Ożarów Mazowiecki). Schola gregoriańska występowała kilkanaście razy w różnych kościołach Polski i uświetniała swoim śpiewem liturgię Mszy św. transmitowane przez środki masowego przekazu (III. Q. 7).

W działalności popularyzującej muzykę mam w swoim dorobku artykuły upowszechniające ten rodzaj sztuki (II. B. 22. 1-7); prowadzenie koncertów, podczas których wykonywane są m.in. zrekonstruowane przez mnie osiemnastowieczne utwory (III. Q. 1-4); przygotowanie 2 bookletów do płyt CD oraz jedno nagranie (na płycie CD) dokonane z zespołem kleryków z utworami chorału gregoriańskiego i współczesnymi kompozycjami pallotyńskimi.

ks. Dawid Szumowski